

01/ Vzdělávání

9/2019

BULLETIN KREATIVNÍHO ČESKA

Kdykoli náš obsah najdete v online prostředí na webu kreativnicesko.cz, který spravuje Institut umění – Divadelní ústav (IDU). Dnes však čtete první číslo našeho bulletinu, v němž vám chceme tematicky přibližovat aspekty kulturní politiky, význam umění a kreativity i jejich provozní potřeby a trendy. Zde vybrané a aktualizované reportáže a rozhovory najdete v původní verzi na webu.

Tento bulletin vydáváme k příležitosti mezinárodní konference Kreativní města vzdělávají uměním (25. 9. 2019 / Praha), kterou pořádá Společnost pro kreativitu ve vzdělávání (SPKV) spolu s IDU a platformou uMĚNÍM. Děkujeme SPKV za dlouhodobou spolupráci a podněcování diskuse o tématu.

Vydává IDU jako svou 753. publikaci.

ISBN 978-80-7008-422-9

Koncept a editace:
Lucie Ševčíková

Texty:
Kateřina Přidalová (KP); Zuzana Demlová a Jakub Deml (KVAS)

Korektury:
Magdaléna Dudešková

Grafická úprava:
Lenka Linhartová

Foto:
Strana 12, 13, 14: **Sandra Sedlecká / Artedu**
Strana 06, 07, 11, 15, 17: **SPKV**
Strana 16: **Viktor Šorma**
Strana 02, 07, 09, 10: **Florian Klauer; Martin Adams; Samuel Zeller; Debby Hudson; Bernard Hermant / Unsplash Photos**

Kontakt:
idu.cz
kreativnicesko.cz

©IDU, 2019

ÚVODNÍ SLOVO

Zažehnout zvídavost

Vzdělávání. Zajímáme se o něj, chceme, aby bylo efektivní a podporovalo i kvalitní výstupy těch, kteří žijí a tvoří ve světě kulturních a kreativních odvětví. Udržíme tradice akademií múzických umění i uměleckoprůmyslových škol a fakult. Víme proč. Naši pozornost má však dnes obrácená rovnice, kdy činitelem zůstává tvůrčí proces, ale výsledkem je neumělecké, technické, vědecké dílo nebo jen lepší známka z matematiky. Příměs kreativity, ať už v sebevzdělávacích či institucionálních metodách učení, umí rozdmýchat potenciál každého z nás. Nechodíme daleko pro důkazy o tom, že kreativita vede k motivaci a zvídavosti. Láká ke spolupráci, třeba i s vaším nepřitelem.

Učili jste se někdy násobilku tancem, dějepis divadlem nebo chemii prostřednictvím vizuálního umění? Dopřáváte si prostor k imaginaci a hledáte řešení i v těch nejbizarnějších nápadech? Není to tak těžké, jak se zdá. Věřte tomu, že kreativita není stereotypním právem talentovaných či uměleckých duší, patří do každého věku a není třeba s ní šetřit. Pro člověka je stejně tak samozřejmá jako mít dvě ruce a dvě nohy a je tím, co nás odlišuje od jiných živočišných druhů. Ano, tak jí ve zkratce definuje věda. Kreativita není umělecké dílo, je to proces, nastavení mysli, postup, který můžeme aplikovat ve všech studijních či pracovních oblastech.

Zpráva Světového ekonomického fóra z roku 2016 předpověděla, že v roce 2020 budou nejžádanější lidské dovednosti na trhu práce: řešení problémů, kritické myšlení a kreativita. Připouští se, že sice automatizace bude na vzestupu, ale kreativita zůstává výhradní vlastností nás lidí. Toto poznání však koluje světem už delší dobu. Už v padesátých letech 20. století se psycholog E. Paul Torrance pokusil měřit kreativitu u čtyř set dětí a porovnával výsledky s testy IQ. Vypozoroval, že až třikrát více úspěchů (vydaných knih, vystavených děl, ale i uznaných výzkumů, odborných přednášek či přijatých patentů) vidíme u dospělých, u kterých v dětství nezaznamenal vyšší skóre IQ, ale kreativity.

Co je vedle statistik a vědeckých zpráv jedna z mých osobních motivací? Výraz prvňáčka po napomenutí paní učitelkou, když střechu své vysněné školy nemohl vybarvit růžovou barvou a když v jeho příběhu tučňáci nemohli mít svatbu, protože přeci nejsou lidé. Posláním Kreativního Česka je zažehávat zvídavost a přesvědčovat nevěřící, proč nápady naší mysli mají vždy smysl, pokud je správně nasměrujeme. Sníme o vlastních barvách. A naší otázkou, s nespočtem odpovědí, zůstává, co může kreativita udělat pro vás a vaše děti.

V prvním bulletinu Kreativního Česka najdete povídání o tom, jak umění mění učení a společnost, o snaze ukotvit ho v českém systému. Shrňme poznatky nedávného symposia a v závěru se můžete přesvědčit o tom, že nemusíte čekat na pokyn shora, ale můžete začít hned u vás, ve vašem městě. A pokud je vaše zvídavost zažehnuta, zavítejte pro více inspirace na portál kreativnicesko.cz.

Lucie Ševčíková je součástí sekce Institutu umění v IDU od roku 2011. Podílela se na koordinaci a výstupech výzkumného projektu Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR. Spolupracovala se Společností pro kreativitu ve vzdělávání v roli konzultanta kreativity na základní škole v Brně, kde nyní žije. V IDU spravuje projekt Kreativní Česko, je šéfredaktorkou webu a organizuje setkání pro aktéry kulturní a kreativní sféry a úředníky.

„Umělecké metody jsou stejně jako umělecké vzdělávání na okraji formálního vzdělávacího systému dětí. My prosazujeme metody umění napříč výukou, protože umělecké přístupy zvyšují kvalitu výuky v různých předmětech a naplňují též širší sociální cíle.“

Marianna Sršňová / zakladatelka a ředitelka, Společnost pro kreativitu ve vzdělávání

„Skoro třicet let po revoluci se kulturní sektor stále staví na hlavu, aby upozornil, že má pro společnost zásadní přínos. Třeba v oblasti vzdělávání. Je pak malým zázrakem, když místní samospráva pochopí příležitost, ujme se iniciativy a propojí dvě oblasti, které sama spravuje a finančně podporuje. Místní školy a místní kulturní scénu.“

Zuzana a Jakub Demlovi, KVAS / realizátoři Inkubátoru Jihlava vzdělává kulturou

„Pokud budete posuzovat rybu podle toho, zda umí vylézt na strom, bude si celý život připadat jako neschopná. Každé dítě potřebuje zažít úspěch.“

Miroslav Hřebecký / programový ředitel, EDUin

„Vyjma advokacie směrem k ministerstvům vnímáme jako důležitou spolupráci s kraji a obcemi. Je třeba se zamýšlet také nad systémovými opatřeními na úrovni komunální politiky. Ve světě je mnoho inspirativních příkladů rozvoje kreativního učení právě na úrovni měst.“

Marianna Sršňová / zakladatelka a ředitelka, Společnost pro kreativitu ve vzdělávání

„Děti si ve skupině vytvoří choreografii zlomků. Některým to stačí vidět na papíře, jiným zase pomáhá, když látku vidí v pohybu a prostoru. Jde nám o používání a propojování různých druhů inteligence. Učíme se látku jinak a přispíváme k pochopení, že jednotlivé předměty mají mnoho společného.“

Marie Kinsky / zakladatelka a ředitelka, Centrum choreografického rozvoje SE.S.TA

Uměním ve školách k DEMOKRATICKÝM hodnotám

Na podzim loňského roku prezentovala svoje výsledky Společnost pro kreativitu ve vzdělávání (SPKV). Na konkrétních projektech jsme se seznámili s tím, jak umění mění učení a jak umění ve školách přispívá k budování demokratických hodnot a občanské společnosti. Akce se zúčastnil výkonný ředitel britské organizace Creativity, Culture & Education Paul Collard, který bude také hostem letošní konference Kreativní města vzdělávají uměním.

Naslouchejme všem žákům

Paul Collard je hluboce přesvědčen, že různé umělecké přístupy dokážou ve vzdělávání divy. Nejen že prohlubují kreativitu, vzdělanost, řeší inkluzi a další sociální otázky, ale mají také moc rozvíjet demokratické principy od útlého věku.

Základem je, aby školy naslouchaly všem žákům bez ohledu na rasu, pohlaví, handicap nebo sociální postavení a vychovávaly aktivní občany, kteří myslí kriticky, mají možnost vyjádřit své emoce a svobodně formulovat své názory.

Umění je komunikační nástroj

Potřeba komunikovat nemusí být nutně verbální. Každý má své možnosti, ale také limity. Například na videu z jedné školy z Walesu byl těžce handicapovaný chlapec, který nevidí, nemluví a velmi omezeně se pohybuje. Umělec, který s ním pracoval, rozmístil kolem chlapce senzory. Ty zaznamenávaly pohyby žáka a transformovaly je na hudbu. „Chlapec měl okamžitou potřebu se vyjádřit a poprvé v životě mohl

ovlivnit své okolí. V zásadě byl poprvé schopen komunikovat,“ popisoval Collard. Hudba, zpěv, tanec, literatura, výtvarné umění, film a další jsou nástroje, jak vyjádřit své myšlenky a také emoce.

Pracujeme s emocemi a učme žáky obhajovat vlastní názory

Další Collardovou ukázkou byl příběh z Rakouska. Cílem projektu bylo zvýšení literární gramotnosti ve třídě na základní škole. Žáci si měli vytvořit masky a napsat monolog, který by pod maskou přednesli. Mezi texty vynikal monolog chlapce, který byl ve třídě nový. Rodiče se rozvedli, přestěhovali, přišel o kamarády a zázemí. Monolog pod maskou s vypláznutým jazykem mu nabídl prostor se se svojí těžkou situací emočně vyrovnat. Jiným příkladem byla anglická střední škola, ve které měli mít žáci obtížný test z genetiky. Do předmětu se ponořili prostřednictvím divadelní hry, kterou si měli sami napsat a zdramatizovat. Výsledný test nakonec dopadl pro všechny výborně, protože

si žáci problematiku genetiky zažili takzvaně na vlastní kůži v dystopickém dramatickém příběhu.

Bojujme proti předsudkům

Na střední škole v Chile v předmětu občanská výchova pustil Collard žákům video se starším beznohým mužem, který tančí s krásnou dívkou. Žáci zrovna probírali stereotypy a předsudky, o kterých si všichni mysleli, že je nemají. Jakmile se jich po filmu zeptal, zda jsou smutní nebo šťastní, většina řekla, že jsou smutní a že to pro ně byl spíše nepříjemný film. A to i přesto, že beznohý muž byl šťastný, protože se mohl svobodně vyjádřit i se svým handicapem. Prostřednictvím reakcí žáků se odhalily jejich skryté předsudky. Klasický balet je o krásném a mladém těle, zatímco muž byl starý a beznohý. „Nikdo tedy není vůči předsudkům imunní, proto je třeba se dobře znát, reflektovat sebe a stereotypy, které nás obklopují, a podporovat v sobě respekt vůči ostatním,“ shrnul Collard.

Principy demokracie

Dalším poučným příkladem, který Collard zmínil, byl workshop v Austrálii ve třídě, která se učila historii. Třidu odvezli do galerie, kde pomocí výtvarného náčiní, dramatizace, hudby a improvizace rekonstruovali události 19. století, kdy Austrálii kolonizovali bílí osadníci. Cílem bylo, aby se skupiny žáků reprezentujících kolonizátory a původní obyvatele „nějak“ domluvily. Spor přerůstal v násilí a děti byly na konci otřesené právě z toho, že nedokázaly vyřešit konflikt smírnou cestou. Nejen že si „zažily“ důležitý mezník v historii země, což u nich vzbudilo zájem o historii, ale zajímaly se také o to, jak funguje vyjednávání mezi národy. Setkaly se se senátory a diskutovaly s nimi. Na otázku, zda se takto mladí lidé mají zajímat o politické věci, žáci výmluvně opáčili: „My ten svět brzy převezmeme, tak musíme vědět, jak na to.“ Podobný workshop se konal i v Norsku a v uvědomění žáků se dosáhlo podobných výsledků.

Aby škola bavila

Odborná učiliště a některé střední školy údajně trpí apatií. Důsledkem je, že mnoho studentů

školu nedokončí, před závěrečnými zkouškami studium vzdají a odcházejí na jiné školy. Na to si stěžovaly i učitelky ze Střední logistické školy v Dalovicích. Zde se do programu Kreativní partnerství přihlásily dvě třídy. Jedna z nich v rámci občanské nauky řešila tvorbu státu. Žáci si měli vymyslet vše, co se založením státu souvisí, od národního tance přes vlajku až ke koncepci policie, zdravotnictví, soudnictví a podobně. Aby získali potřebné informace z praxe, navštívili soudní proces, policii, první pomoc a další. Ve skupinách vzniklo několik nových států, které poté žáci prezentovali formou bedekru a výstavy. Druhá třída připravila v rámci odborných předmětů nové výukové materiály. Vznikl animovaný film, filmová a foto reportáž o logistice v lázeňství z exkurzí, které si studenti sami naplánovali. Naučili se pracovat s různým multimediálním obsahem. Ve škole oba projekty vzbudily rozruch a překvapení, kolik toho studenti dokážou, pokud jsou správně motivováni. Cílem školy je nyní pracovat se žáky podobným způsobem častěji a už od prvních ročníků.

Podoby svobody

Na Základní škole Strossmayerovo náměstí v Praze 7 se doposud konaly čtyři projekty, kterých se účastnily čtyři třídy z druhého stupně. Žáci se měli prostřednictvím zážitkové hry seznámit s pojmy jako zodpovědnost, kreativita, aktivní občanství, dialog, naslouchání a uvědomit si rozdíly mezi svobodou tvůrčí a tou, která je podmíněna pravidly a respektem. Projekt zasahoval do předmětů výtvarná výchova a informatika a k žákům bylo přistupováno jako k umělcům. Žáci byli doposud spíše pasivními konzumenty, měli problémy pracovat v týmu a prezentovat a obhájit své názory. Prostřednictvím projektu dostali prostor se vyjádřit a „velmi rychle si zvykli na to, že sami mohou něco navrhnout a vymyslet“, uvedl učitel Marcel Gabriel.

Když chybí kontinuita, je to problém

Žákům byl ve všech případech dán prostor, zodpovědnost a důvěra a vše si pod vedením umělců, konzultantů kreativity a učitelů v záseď připravovali sami. Chvillemi to byly dojemné příběhy plné emocí, entuziasmu, objevování a zábavy.

Ta bohužel jednou musela skončit a žáci se pak vrátili do starého vzdělávacího procesu. „Když to skončí, tak vše, co se naučí, nemůžou v jiných předmětech použít, jsou bezradní a neví, co s tím. Když se jim nabídne pokračování, nechťejí do toho paradoxně znovu jít, protože to vyžaduje aktivitu a zapojení,“ popsal zkušenosti Gabriel. Největší problém je tedy v tom, že Kreativní partnerství má podobu projektového, tedy nárazového učení, což v důsledku nedemotivuje jen žáky, ale podle Gabriela taky učitele. „Mělo by to mít trvalý dopad, něco, co bude užitečné ve škole, komunitě a rodině a nebude to jen krátkodobý zážitek,“ okomentoval trefně situaci kdosi z publika. „Máme nové učitele a chceme v naší škole do cca dvou let překopat celý systém výuky,“ zmínil na závěr Gabriel.

Demokracie dnes

Příklady dobré praxe ukázaly, že principy, které hlásá Paul Collard, potažmo Společnost pro kreativitu ve vzdělávání, jsou globálně přenosné. Kreativita je vrozená lidská schopnost, kterou buď věkem ztrácíme, nebo rozvíjíme, a umění je mocný komunikační nástroj, který se jen lokálně proměňuje.

Připomněli jsme si také, co jsou skutečné demokratické hodnoty v době stoletého výročí založení naší republiky. Jak říkal už Tomáš Garrigue Masaryk, demokracie předpokládá také diskusi a naslouchání. To se v sou-

časném veřejném prostoru moc neděje a dnešní pojetí demokracie spíše znamená svobodu projevu, což vypadá tak, že všichni mluví, ale neposlouchají se. Takže pokud by se podařilo, aby státní škola přešla na typ projektového vzdělávání, jak poznamenal Gabriel, skutečná demokracie by mohla mít do budoucna šanci.

LINKS
creativitycultureeducation.org

→ čtěte článek online

Paul Collard je ředitelem organizace Creativity, Culture & Education. Má více než třicetileté zkušenosti s poskytováním programů, které využívají kreativitu a kulturu jako hnací sílu sociálních a ekonomických změn. Věnuje se vývoji vzdělávacích programů v mnoha zemích, poradenství vládám, regionálním úřadům a městům ohledně jejich práce s dětmi a mladými lidmi a je častým přednášejícím na mezinárodních akcích.

Učení uměním požaduje státní podporu

V Česku působí několik uměleckých organizací, které nabízí školám zážitkové výukové programy, jež využívají umělecké přístupy. Společnost pro kreativitu ve vzdělávání (SPKV) iniciovala v roce 2018 vznik platformy, která tyto subjekty sdružuje. Společně se zasazují o to, aby se učení uměním dostalo patřičné systémové podpory. S ředitelkou SPKV Mariannou Sršňovou jsme si povídaly o ambicích platformy, o tom, jak nelehké je dělat advokacii, o čekání na ztracené meziresortní memorandum a o vzdělávání obecně.

Platforma se zformovala na jaře roku 2018 a sdružuje umělecké subjekty, které pravidelně spolupracují se školami v rámci školní výuky. Zatím máte sedm členů a tři oficiální partnery a další spolupracující organizace a experty, s nimiž členství vyjednáváte. O které organizace se jedná?

Toto léto jsme získali právní subjektivitu. Zájem o spolupráci a spojení sil je výrazný, protože je mnohem efektivnější hovořit jednotným hlasem. Ze začátku se nás potkávalo jedenáct. Platformu jsme iniciovali s podporou IDU a Národního ústavu pro vzdělávání. Kromě nás jsou členy platformy Tanec Praha z.ú.; SE.S.TA z.s. – Centrum choreografického rozvoje; divadelní spolek TisícHRAn; ARA ART, podporující romskou komunitu; Institut moderní hudby a UUUL – dětské muzeum. Spolupracují s námi další kulturní organizace – Artedu, Česká hudební rada, Centrum současného umění DOX, Divadlo Archa, další partneři IDU, NIPOS –, Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy a také přední odborníci jako Markéta Pastorová z Národního ústavu pro vzdělávání nebo Jaroslav Anděl z Anglo-americké univerzity.

Jaké máte společné cíle?

Vycházíme ze zkušenosti, že umění komplexně rozvíjí člověka a přispívá k naplňování cílů udržitelného rozvoje zejména v oblasti kvality vzdělávání, důstojné práce, ekonomického růstu a snižování sociální nerovnosti, a proto má být integrální a systematicky podporovanou a oceňovanou součástí vzdělávání, což nyní není. Umělecké metody jsou stejně jako umělecké vzdělávání na okraji

formálního vzdělávacího systému dětí. My prosazujeme metody umění napříč výukou, protože umělecké přístupy zvyšují kvalitu výuky v různých předmětech a naplňují též širší sociální cíle. Jedním z našich společných úkolů je advokacie směrem k Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a Ministerstvu kultury (MK). Zaujímá nás, jak se bude vyvíjet meziresortní memorandum mezi MŠMT a MK, které vzniklo již na podzim roku 2017 a mělo za cíl podpořit meziresortní spolupráci a specifikovat konkrétní společné kroky obou resortů směrem k systematickému začlenění umění do formálního vzdělávání. Memorandum zpracovalo MK ČR a odeslalo na MŠMT, je stále v procesu projednávání, ale za tu dobu bohužel zaznamenalo výrazný obsahový posun, který kreativnímu učení vůbec nepřeje.

Vy jste memorandum připomínkovali?

Memorandum bylo výstupem mezinárodní konference, kterou organizoval NIPOS (Národní informační a poradenské středisko pro kulturu), Národní ústav pro vzdělávání a Goethe Institut. Byli tam partneři z Německa, což je jedna ze zemí, které se usilovně zasazují o systémovou podporu umění ve vzdělávání. Na tvorbě memoranda se spolupodíleli také účastníci konference, včetně nás. Měli jsme možnost formulovat návrhy k doplnění. Memorandum bylo prezentované na závěr konference.

Po tak dlouhé době vám jeho přesný obsah nedokážu reprodukovat, ale za sebe mohu říct, že bylo naformulované velmi dobře. Od té doby však došlo k významným změnám a poslední verze memoranda, o které před několika měsíci oba resorty jednaly,

již bohužel vůbec neřeší oblast kreativního učení a vzdělávání uměním, ale primárně jiná témata. Původní memorandum nastavovalo systémovější podporu zapojení umění a umělců do spolupráce se školami a spolupráci mezi oběma resorty, což by našim organizacím pomohlo, neboť naše činnost ve školách stojí na pomezí kultury a vzdělávání. Dlouhodobě je bohužel situace taková, že ani MŠMT, ani MK nepodporuje umělecké projekty ve výuce na školách. Oblast umění a uměleckých aktivit ve formálním vzdělávání ani umělecké vzdělávání nemají na resortu školství prioritu, to je zřejmě také ze skutečnosti, že přestože jsme v listopadu 2018 realizovali konferenci Střed zájmu: Umění a škola na půdě MŠMT, žádný zástupce ani zástupkyně resortu se konference neúčastnili, a to i přes naše veliké snahy je zapojit do programu. MK se v současné době snaží o vytvoření okruhů v rámci svých dotačních programů, které by mohly zapojení umělců a umění do výuky finančně podpořit, ale aby tato iniciativa byla úspěšná, potřebuje ze strany MŠMT spolupráci. I proto se naše platforma snaží propojovat oba resorty a vysvětlovat přínosy vzdělávání uměním jak pro školství, tak také pro kulturu.

Vyjma advokacie směrem k ministerstvům vnímáme také jako důležitou spolupráci s kraji a obcemi. Je třeba se zamýšlet i nad systémovými opatřeními na úrovni komunální politiky. Ve světě je mnoho inspirativních příkladů rozvoje kreativního učení právě na úrovni měst. I proto jsme se zaměřili právě na představení inspirace zahraničních měst během konference Kreativní města vzdělávají uměním.

Marianna Sršňová pracovala na různých pozicích v neziskovém sektoru. Dva roky působila na MŠMT na pozici tajemnice náměstka, kde se věnovala oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání a strukturálním fondům. V roce 2010 založila Společnost pro kreativitu ve vzdělávání a od té doby se věnuje jejímu rozvoji. Zodpovídá za vedení organizace, je odbornou garantkou programu Kreativní partnerství, realizovaného na školách, řídí projekty a navazuje spolupráce s lokálními i mezinárodními partnery.

Klíčová je pro nás rovněž osvěta – šíření informací a navazování vztahů s rodiči a veřejností. Je potřeba dostat se ven z naší bubliny a vysvětlovat, jaký smysl a přínos mají naše aktivity. To je mnohem větší kus práce než advokacie. Máme v plánu mnoho variant a formátů.

Na co se vaše konference a akce zaměřují?

Naše konference poukazují na současnou situaci a výzvy českého vzdělávacího systému, na možnosti řešení vybraných problémů českých škol, jako je například nízká motivace žáků, nedostatečný rozvoj klíčových kompetencí, potřeba rozvoje mezipředmětových vazeb nebo podpora inkluzivního vzdělávání právě prostřednictvím uměleckých projektů ve výuce. Dále představujeme vzniklou platformu, jejímž cílem je tato efektivní ověřená řešení nabízet a šířit do škol i mezi širokou veřejnost. Pojmenováváme bariéry většího zavádění uměleckých projektů do

výuky, a to příčiny strukturální, mentální (převládající konzervativní přístup k výuce) i ekonomické (neexistence dotačních programů pro tento typ aktivit). Konferenci Kreativní města vzdělávají uměním chceme poukázat na celosvětový kontext a fakt, že rozvoj kreativity ve vzdělávání začíná být ve světě velký trend. Svědčí o tom i směr OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj), která vede testování PISA (mezinárodní měření výsledků vzdělávání, pozn. red.). Začíná se zaměřovat také na testování kreativity dětí, od roku 2021 by měření míry kreativity dětí mělo být součástí testování PISA.

Jaké další úkoly si platforma klade?

Kromě advokacie a osvěty je třetí oblastí výzkum. Bohužel v České republice neexistuje žádný výzkum, který by komplexně mapoval dopad umění na formální vzdělávání dětí a na jejich rozvoj. Máme výzkumy ze zahraničí a jednotlivé

organizace si evaluují dopady svých programů. Chtěli bychom to dát dohromady a připravit společná kritéria hodnocení dopadů kreativního učení a vzdělávání uměním a výzkum dopadů.

Naším čtvrtým úkolem je účast na diskusích, které se zabývají směřováním vzdělávacího systému, ve kterém je oblast umění někde na okraji. A pátý cíl je rozvíjet šíři aktivit a nabízet je co největšímu počtu dětí. Obrovský benefit našich programů je, že se dostanou prostřednictvím státních škol ke všem dětem na rozdíl od základních uměleckých škol nebo kroužků, kde jsou už jen vybrané děti. Hodně pracujeme s dětmi ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí a vidíme ten obrovský pozitivní dopad.

Váš program Kreativní partnerství funguje od roku 2013 a zatím se do něj zapojilo jedenáct škol z Prahy a patnáct z regionů. Jak se vám daří a co je nového?

To je složitá otázka. Prozatím jsme financováni ze strukturálních fondů, takže jsme se neposunuli nikam, co se týká počtu škol, máme totiž pevně stanovené rozpočty na několik let a nemůžeme do programu přijmout větší počet škol, než kolik nám tyto rozpočty dovolí. Jedním z našich cílů je prohlubovat kvalitu, rádi bychom odpilotovali hloubkový celoškolský program Kreativní školy, kdy spolupráce umělců s učiteli a vedením škol povede k rozvoji kreativity na celé škole, u učitelů i žáků, k zařazení vzdělávání uměním do výuky ve všech třídách.

Brzdí vás finanční podpora?

Ano, protože ta systémová neexistuje. Mnohé umělecké organizace tento typ činností financují z kulturních grantů, ale na MŠMT nejsou žádná schémata na podporu a podobně je to v dotačních programech krajů. Buď máte okruh školství, nebo umění a kulturu. Jedinou možností jsou pro nás strukturální fondy anebo mezinárodní a soukromé nadace a to nás velmi omezuje. Máme za sebou šest let práce na školách, devět let v organizaci. Například v Praze jsme díky strukturálním fondům udělali pilotní program se třemi školami, druhý navazující program s jedenácti školami a v současné době čekáme, zda získáme financování projektu na pokračování této

spolupráce a prohloubení k novým tématům a cílům. Protože nejsou vytvořené žádné struktury pro systémový rozvoj této oblasti, nemůžeme naše programy realizovat i přes rostoucí zájem škol.

A nemůžete fungovat i tak, že si na to školy seženou peníze samy, když mají podporu vedení? Třeba základní škola na Strossmayerově náměstí má v plánu přejít do dvou let na projektovou výuku.

Mluvil o tom na jedné z vašich prezentací učitel Marcel Gabriel. Stále zvažujeme myšlenku, že bychom program nabízeli školám za peníze. Kreativní partnerství je však v plném rozsahu finančně náročné a málokterá státní škola by na to dosáhla. Menší a kratodobější varianta znamená zase nižší dopady na výuku. Ale za současných podmínek se pro nás varianta placených jednorázových projektových dnů jeví jako jedna z možností, jak zvyšovat povědomí škol o kreativním učení a nabízet jim přímou zkušenost, než se rozhodnou pro delší verzi programů. Jakmile se aktivita daří, děti jsou nadšené a pracují, zvyšuje to zájem pedagogů. Je pochopitelné, že učitelé potřebují nejdříve vidět, jak aktivity fungují, aby do dlouhodobého programu vstoupili.

Bavíme se o státních školách. Je tedy možné, aby se školy zbavily klasické frontální výuky se známkami ve prospěch projektového/zážitkového učení?

Naše rámcové vzdělávací programy kreativní a projektové učení umožňují. Školy si mohou nastavit svůj školní vzdělávací program, jak jim to vyhovuje. To, že to většina škol nevyužívá a volí si tradiční cesty, je jiná věc.

Když to náš vzdělávací systém umožňuje, čím si vysvětlujete, že většina škol vzdělává tradičním způsobem?

Myslím si, že je to jednak dlouhodobě zatížené, možná v některých aspektech také pohodlnější, a jednak je tu tlak z přijímacích řízení. A taky strach ze změny. Je to zaběhnutý systém, který tu tradičně fungoval, zatímco jiné formy výuky si vyžadují čas na přípravu a riskování. Vstupujete totiž do prostoru, který není předem definovaný, a dáváte zodpovědnost za učení dětem.

Změna systému je dlouhodobý projekt, na tohle nesmíme rezignovat. A my jsme se rozhodli postupovat zdola, od škol směrem nahoru, ke zřizovatelům. Změnu může přinést tlak rodičů a společnosti, progresivních pedagogů a ředitelů,

je třeba mít společenskou poptávku, jinak se tomu elity nahoře věnovat nebudou.

Jaké protiargumenty nejčastěji zaznávají proti projektové/zážitkové výuce?

V naší organizaci věříme, že vzdělávání má vést k rozvíjení osobnosti a kompetencí, jako je tvořivost, komunikace, naslouchání, respekt, spolupráce, odvaha vyjádřit svůj názor a kritické myšlení. Setkáváme se s obavami ze strany pedagogů, nakolik si děti zvládnou osvojit informace, když budou ve výuce tvořit. My ale víme, že pokud je učení baví, informace vstřebávají daleko lépe než při frontálním výkladu.

Frontální výuka vychází z historického kontextu a dnes už nemůže být převládající metodou výuky. Doba, ve které žijeme, je úplně jiná a vyžaduje osobnostní kompetence dětí, a ne jen znalosti, které se co měsíc mění.

LINKS
crea-edu.cz

→ Čtěte článek online

Učit výtvarku JINAK

Výtvarná výchova, kreativita, umění a umělci dětem bylo téma tří denního sympozia U-mění v Národní galerii. Jak učit výtvarku, proč je důležité se zajímat o umění a jak mu rozumět? Navštívili jsme další akci, kde nebyla nouze o příklady z praxe a apel na změnu.

Tvořivost, potažmo kreativita je slovo, které slyšíme všude kolem. Dokonce i na pracovním trhu se od prodavaček požaduje, aby byly kreativní. Co se za tímto hojně užívaným pojmem skrývá a jak ji dokáže rozvíjet umělecká tvorba? Podívejme se, co dokáže umění a výtvarná výchova přímo ve školách. Příklady představili hosté dvoudenního sympozia o vzdělávání dětí a mládeže v oblasti umění, které uspořádala organizace Artedu spolu s Národní galerií v Praze.

Výtvarka a známky

Vzpomeňme na nedávnou kauzu v médiích o malé Medě, která dostala čtyřku z výtvarky, protože její had nebyl podle paní učitelky dostatečným hadem. Tato kauza je dobrou ukázkou toho, jak se dnes výtvarná výchova učí. „Výtvarná výchova je okrajovým předmětem a učí ji nekvalifikovaní učitelé,“ poštěžovala si Marie Fulková, vedoucí

katedry výtvarné výchovy na pražské Pedagogické fakultě UK. „Děti se taky mnohdy učí o dějinách umění, aniž by si samy vyzkoušely tvořit, a o tom, že třeba nikdy nenašly galerii, ani nemluvě,“ míní Fulková. Bezradnost ve výtvarce na straně učitelů vyplývá také z faktu, že náš vzdělávací systém je vesměs zastaralý a nedostatečně reaguje na dění ve společnosti. Ve školách převládá frontální výuka, učíme se věci teoreticky, ale neučíme se, jak znalosti využít v praxi. „Učíme děti, nebo učivo? A proč se naše děti mají učit hlavní město Turkmenistánu nebo jak se rozmnožují bičíkovci v době, kdy si informace dokážou okamžitě vyhledat na svých mobilech?“ ptal se Miroslav Hřebecký z organizace EDUin. Dalším problémem je, že se děti měří stejným metrem a klasifikují se na základě nabíraných dat. „Pokud budete posuzovat rybu podle toho, zda umí vylézt na strom, bude si

celý život připadat jako neschopná. Každé dítě potřebuje zažít úspěch,“ míní Hřebecký, a proto je pro něj klíčová individualizace výuky. To, že výjimky potvrzují pravidlo, se ukázalo dále v prezentacích osvětových učitelů.

Proces, ne výsledek

Zora Velková, učitelka výtvarné výchovy na soukromém gymnáziu Open Gate v Babicích, představila multimediální a ve svém účinku arteterapeutický projekt Sdílená imaginace. Stal se součástí celostátní přehlídky NIPOS-ARTAMA, kterou pořádá státní organizace ARTAMA, podporující neprofesionální umělecké aktivity dospělých i dětí. Zadání pro žáky ve věku 14 až 16 let mělo několik kroků. Nejdříve se měli zamyslet nad tím, co je sdílená imaginace, a následně nakreslit libovolnou krajinu, o které se pak společně bavili. Poté měli nakreslit předmět dle popisu

spolužáka, namalovat spolužákův popis emočně nepříjemné situace a vizualizovat dotek poté, co se se zavázanými očima vzájemně ve dvojicích dotýkali. Když se pak zabývali tím, jak projekt na přehlídce ARTAMA představit, vymysleli společně interaktivní instalaci, kdy si návštěvník u stolu měl kreslit podle toho, co slyšel ze zvukové stopy. Vystavit finální obrázky nebylo dostatečné, chtěli na výstavě předat svoji zkušenost. „Šlo nám o ten proces, ne o výsledek,“ shrnula projekt Velková a poukázala na to, jak významná zkušenost to byla pro žáky, kteří žijí velkou část svého života ve virtuálním světě.

Zažít si to

O tom, že v běžné výuce chybí to „žité“, potažmo teorie převedená do praxe, mluvila Zdenka Rocha ze soukromého gymnázia da Vinci v Dolních Břežanech. Rocha zdůraznila význam projektové výuky, na kterou se škola zaměřuje. V její výtvarné výchově se žáci učí skrze ryze praktické projekty tvořit a uvažovat o uměleckém oboru v širších souvislostech. Projekty mají různou délku trvání a na tématech se podílejí sami žáci. Rocha zde figuruje více jako koordinátorka, která tým směřuje, než aby jim říkala, co mají dělat. Například skrze dlouhodobý projekt Re-shape/ed chtěli žáci poznat celý umělecký proces od tvorby díla až po výstavu, kterou si chtěli zkusit uspořádat včetně kurátorství, financování, produkce a realizace. Výstava je v procesu a bude k vidění letos na podzim v pražské Invalidovně. Představí se na ní významní čeští umělci v konfrontaci s díly od dětí z mateřské školy, která je ke gymnáziu přidružena. Děti tvořily své vlastní interpretace děl významných umělců na základě jejich názvů. Kurátorským cílem je ukázat, jak pojmy a slova znamenají pro různé lidi různé věci.

Kontext především

„Je cudné nebo necudné umění?“ ptal se František Topinka z pražského státního Gymnázia Elišky Krásnohorské. Ve svém příspěvku mluvil o kontroverzi, kterou ve škole způsobilo několik událostí. Jednak návštěva studentů na výstavě Možnosti dialogu v Národní galerii, kde se explicitně ukazovala nahota, na kterou reagovali někteří rodiče s nesouhlasem. Druhým

sporným momentem byly dvě maturitní práce z výtvarné výchovy, ve kterých se dvě dívky otevřeně, fotograficky vyrovnávaly se svojí sexualitou. „Jak tohle může být na naší škole?“ stěžovali si někteří učitelé. Události poukázaly na bezradnost při recepci uměleckých děl a skryté puritánství, které vyplývá z neznalosti souvislostí. Topinka se ptal: „Proč je přijatelná otevřeně necudná sexistická reklama ve veřejném prostoru a na výstavách se nad nahotou pohoršujeme?“ Reklama na studentskou půjčku Komerční banky se sloganem „Užij si svůj první bankovní styk“ a s výmluvným obrazem vzrušených teenagerů na zastávkách MHD je přijatelná, zatímco poetické fotografie sexuálního aktu školní maturitní práce ne (tu bylo mimochodem zakázáno ve škole vystavit). „Nedokážu teď svoji studentku vnímat jinak než přes její obrazy soulože,“ podělil se o své dojmy kolega Topinky. Ten namítá, že to lidsky chápe, ale jako pedagog by se nad to měl umět povznést. Podle Topinky má každý k sexualitě jiný vztah. „Jsme formování okolím – co je pro jednoho pornografie, pro druhého ne. Klíčem k pochopení je vnímat kon-

text, ve kterém obrazy vznikají,“ míní Topinka.

Skrze výtvarku zkoumat jiné

„Jak propojit výtvarnou výchovu s aktivním občanstvím a jak přispívá ke kritickému myšlení a informační gramotnosti?“ uvedla svůj příspěvek Romana Bartůňková, která vede výtvarnou výchovu na pražském státním gymnáziu Na Zatlance. Zde vznikla skupina takzvaných Active citizens – škola umění a protestu a tito žáci byli jedni z hlavních iniciátorů studentských stávek Fridays for Future. Studenti si tvoří kampaně na palčivá společenská a ekologická témata (imigranti, domácí násilí, klimatická změna, bezdomovectví, pomalá móda, dopravní zácpy a další), která si vizualizují. Z recyklátů si vyrábějí masky, tvoří si hesla a transparenty a vydávají se do veřejného prostoru. Mnohdy jsou to i satirické karnevalové performance, při kterých interagují s obyvateli města, aby zkoumali jejich reakce.

Umělecké techniky napříč předměty

Část příspěvků se věnovala přístupu uměleckých oborů k výuce

Artedu je organizátorem akce U-mění – symposium a výstava. Sídlí v Pražském kreativním centru. Motto spolku zní: „Umění má žít, dýchat a má se o něm mluvit.“ Protože v Artedu mají pocit, že umění uvízlo v zašlých učebnicích a zaprášených rámech polo-prázdných galerií, chtějí, aby se stalo součástí našich životů a aby nám všem bylo blíž. Aby mladé rodiny jezdily o víkendech do galerií, a ne do obchodních center. Aby IKEA nebyla jediný umělec, který nám doma visí na zdi. Abychom si na to všechno sáhli a stáli uprostřed. Abychom o umělcích nečetli v knihách, ale vedli s nimi debaty naživo. Aby popisky u galerijních obrazů debaty začínaly, a ne ukončovaly.

Jihlava V Z D Ě L Á V Á K U L T U R O U

TEXT
KVAS

Skoro třicet let po revoluci se kulturní sektor stále staví na hlavu, aby upozornil, že má pro společnost zásadní přínos. Třeba v oblasti vzdělávání. Je pak malým zázrakem, když místní samospráva pochopí příležitost, ujme se iniciativy a propojí dvě oblasti, které sama spravuje a finančně podporuje. Místní školy a místní kulturní scénu. Inkubátor Jihlava vzdělává kulturou je nástrojem, jak zaplnit deficit v systémovém propojení mezi místními školami a místní kulturní a uměleckou sférou – v propojení, které by v ideálním případě mělo být standardem.

Ne proto, že je „moderní“, ale proto, že je oboustranně výhodné. Pro kulturní organizace je příležitostí překročit vlastní stín (kultury) směrem ke vzdělávání, kdy již nejde jen o to vést žáky „ke kultuře“, ale „skrze kulturu“ žákům pomáhat rozvíjet sebe samy. Pro školy je příležitostí otevřít se novým metodám, vybočit ze stereotypu a nově uchopit to, co se jim často zcela nedaří – rozvoj klíčových kompetencí.

Možná si říkáte, že u vás ve městě s tím nemáte problém. Kulturní organizace nabízejí mnoho vzdělávacích programů, získávají na ně finance z města nebo kraje. Školy tyto organizace navštěvují nebo zajímavou výuku zajišťují žákům sami učitelé.

Ani Jihlava v tomto ohledu nemá problém. Město se ale rozhodlo, že bude chtít víc. V rámci tvorby strategie kultury si v roce 2016 pojmenovalo nevyužitý potenciál současné situace, ze kterého by mohly všechny tři strany (samospráva, kulturní organizace, školy) ještě více profitovat. O rok později byl schválen projekt Inkubátoru, který má za úkol podpořit nové vzdělávací programy, které vzniknou přímo ve spolupráci učitelů a kulturních „pracovníků“ a budou co nejlépe reagovat na to, co školy potřebují nebo co se jim nedaří v rámci vlastních kapacit ve škole naplňovat.

Finální grantové výzvě tedy předcházely půlroční proces setkávání, workshopů, diskusí a prezentací. Do Inkubátoru se zapojilo devět kulturních aktérů (městské i krajské organizace, neformální sdružení umělců a jedno architektonické studio) a sedm základních a středních škol. Vzniklo sedm na míru šitých originálních vzdělávacích programů, které si od září 2018 rozdělily půl milionu korun v rámci nově vzniklého dotačního programu, který se má do budoucna stát základním systémovým nástrojem podpory těchto projektů. Jejich součástí je i důsledná evaluace dopadu.

různých předmětů. Centrum choreografického rozvoje SE.S.TA představilo, jak se pomocí tance a pohybu dá učit třeba násobilka. „Pro některé děti je těžké pochopit abstraktní princip zlomků, ale když použiju ruce a pokrčím loket, tak mám naráz z ruky půlku a dostávám se tak ke konkrétní podobě zlomku. V zásadě nic složitého a děti to hned pochopily. Tento způsob práce zároveň otevírá dětskou kreativitu“, popsala Marie Kinsky v rozhovoru pro Kreativní Česko (Tancem na násobilku, 26. 3. 2018).

Důležité v tomto přístupu je, že umění má moc měnit učení v zážitek a přispívá k lepším výsledkům žáků, než když se učí klasicky. Zároveň mají podobné programy prokazatelně pozitivní vliv na inkluzi a sociální vztahy ve třídách.

Umělci do škol

Spolupořádající organizace Artedu v rámci sympozia zahájila vernisáž výstavy Učebny. Jedná se o výsledek pětiletého projektu vedeného Zdenkou Švadlenkovou, ve kterém významní čeští umělci spolupracovali se středními neuměleckými školami. Žáci tak mohli tvořit společně s Jiřím Davidem, Michaellem

Rittsteinem, Barborou Klímovou, Veronikou Bromovou, Kurtem Gebauerem, Patrikem Háblem, Vladimírem Kokoliou a Petrem Niklem. Poznali, jak současní umělci pracují, aktivně se zapojovali do vzniku děl a zároveň získali vhled do jejich témat a technik a do současné umělecké tvorby. To v důsledku vede k lepšímu pochopení a docenění současného umění a jeho společenského a kulturního významu.

Ne nástěnkám

Podtitulem sympozia byla otázka „Proč to mám platit?“ a z příspěvků jasně vyplynulo mnoho argumentů, proč by umění daňové poplatníky nemělo trápit, ale naopak. Shrňme si na závěr několik poznatků. Výtvarka nemusí být okrajovým předmětem, když se dobře uchopí. Posuzování výkonů při malování na zadané téma zabíjí dětskou kreativitu. Nástěnky s nejlepšími třídními výtvy by měly být ve 21. století pasé. Nejen proto, že pro lidskou imaginaci je důležitý proces, prožívání bez ohledu na výsledek, ale také proto, že tvorba nemusí mít nutně jeden hmatatelný výstup a jednoho autora. Umění také dokáže rozvíjet celou řadu

měkkých dovedností – kritické myšlení, vizuální gramotnost, schopnost spolupracovat, být aktivním občanem a naučit se dotáhnout projekt od začátku až do konce. A v neposlední řadě se skrze umění můžeme učit i matematiku a jiné technokratické předměty. Umění je totiž v principu mezioborové, ryze praktické a do škol patří.

Umění jako každodenní tvořivost

Obecně lze říci, že pasé jsou také piedestaly a že možnost dotýkat se umění, umělců a být s nimi v přímé interakci je žádoucí a nová zkušenost. Pomalu, ale jistě se boří hranice mezi světem umění a tvoření, jak ukazují galerie se svými vzdělávacími programy pro veřejnost a další organizace, které se snaží veřejnost svádět k představě, že umění dokáže být hravé, kriticky tvořivé, pro různé věkové skupiny a že umělci jsou lidé jako my.

LINKS
artedu.cz

→ čtěte článek online

Zuzana a Jakub Demlovi žijí v Jihlavě a působí v o. s. Kvas, které se zaměřuje na iniciaci a realizaci uměleckých, vzdělávacích a dalších mezioborových projektů. Rozvíjí vlastní know-how v oblasti kreativního využití technologií ve vzdělávání, kulturní advokacie a komunitního plánování kultury. Sdružuje profesionály z oblasti výtvarného umění, divadla, sociologie, politiky a managementu kultury a umění.

JAK U VŠECH TŘÍ STRAN (SAMOSPRÁVA, KULTURNÍ ORGANIZACE, ŠKOLY) POSOUVÁME NÁHLED NA SPOLUPRÁCI KULTURY A ŠKOL?

1

SAMOSPRÁVA: propojení světů – kdo to udělá?

Obce (města) zřizují mateřské a základní školy, často zřizují vlastní kulturní organizace a další podporují v podobě dotací. Kultura i školství jsou v velké části ve sféře přímého vlivu města. Pro větší provázání těchto dvou sfér je však v našem defragmentovaném světě třeba energie.

V případě Jihlavy je nutné ocenit odvahu samosprávy investovat finance do pilotního ročníku Inkubátoru a nastavení nového dotačního programu s inovativními parametry. Cenné je i to, že v rámci Inkubátoru nerozlišuje zřizovatele a typ kulturního aktéra. Vysílá signál „je jedno, kdo jste, nás zajímá, zda to, co nabízíte našim školám, je kvalitní“. Podporu tak získávají i tři krajské organizace. Otevírá se prostor pro spolupráci města a kraje, neboť nabídku kulturních organizací ve městě mohou využívat i školy z regionu a především ty z menších obcí ji díky jisté izolaci velmi ocení. A co z toho město má? Značku Jihlava vzdělává kulturou!

2

ŠKOLY: učitelé musejí vědět, že to myslíte vážně.

I pro školy je často návštěva kulturní organizace třešničkou na dortu, kterou si mohou žáci dopřát před Vánocemi nebo na konci školního roku, až splní všechno to důležitější z matematiky a českého jazyka. Učitelé a ředitelé vám často řeknou, že jsou zavaleni novými požadavky, nabídkou kurzů a školeními tak, že jim na učení nezbývá čas. V momentě, kdy jsme se ale učitelů ptali, co opravdu potřebují, co jim schází nebo jaký problém by jim mohly kulturní organizace pomoci vyřešit, otevřel se prostor pro smysluplnou spolupráci. Učitelé chtějí žáky motivovat, přijde-li pak do třídy profesionální kameraman a žáci s ním mohou natáčet, nebo profesionální architektka, která s žáky vážně diskutuje o prostředí školy a města, vytvoří-li žáci profesionální divadelní představení v opravdovém divadle, mají-li žáci na starost rozpočet, komunikaci s úřadem a policií, protože s umělcem řeší dopady jejich vlastního street artu, a všechno se to odehrává v hodinách fyziky, českého jazyka nebo občanské nauky, pak to dává smysl učitelům, žákům, rodičům i kulturním organizacím. Školní výuka může překročit stereotyp, učitel může vystoupit ze své role a může zažít žáky v nových situacích, žáci se zabývají reálnými problémy, komunikují s umělci, odborníky, veřejností i s úřady.

3

KULTURNÍ ORGANIZACE: umíme prodat svou unikátní hodnotu!

Požadavek na zlepšení spolupráce se školami vzešel od kulturních aktérů během vzniku kulturní strategie města. Inkubátor se proto soustředil na spárování organizace s partnerskou školou nebo učitelem. Ve vzájemné spolupráci vznikl koncept nového vzdělávacího programu, který byl v některých případech pilotně testován na škole. Organizace se učily pojmenovat svou unikátní hodnotu směrem ke škole a nastavit vzdělávací cíle programu tak, aby byly srozumitelné učitelům, a i oni v nich viděli použitelný prostředek vzdělávání, který bude znamenat pomoc, ne práci navíc.

Po půlročním iniciačním procesu se všechny organizace shodly, že Inkubátor jako platforma by měl pokračovat dál. Její hlavní smysl je především v dlouhodobosti, platforma má mnohem větší šanci při koordinovaném oslovování škol, je prostředkem vzájemné spolupráce městských i krajských aktérů, dokáže efektivněji popularizovat problematiku a je prostředím, kde se rodí unikátní know-how organizací i učitelů.

Jak začít a co hledat?

Základní otázkou, kterou si od začátku projektu klademe, je: „Co je to kvalitní vzdělávací program?“ Na začátku procesu jsme pro inspiraci uspořádali konferenci, kde se představily zajímavé umělecko-vzdělávací projekty z celé České republiky. Následně jsme u všech vznikajících vzdělávacích programů stanovovali reálné cíle, které také odpovídají cílům z rámcových vzdělávacích programů. Uvědomili jsme si, že vedle předávání vědomostí ze vzdělávacích oblastí velice dobře pracují programy nabízené kulturními organizacemi s klíčovými kompetencemi. Klíčové kompetence (k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní) jsou součástí kurikulárních dokumentů všech škol, bohužel – jak zjistila Česká školní inspekce a jak zjišťujeme i během diskuse s učiteli – je často složité s nimi ve škole vědomě pracovat. Proto se snažíme u vzdělávacích programů klíčové kompetence konkretizovat a hledáme pro ně adekvátní způsob evaluace. Ukázalo se, že pro opravdu smysluplnou spolupráci potřebují všichni zúčastnění používat srozumitelný jazyk. Proto Inkubátor funguje mimo jiné i jako tlumočnick.

Inkubátor a programy pokračují

Jak nám sdělila manažerka jihlavské strategie kultury a cestovního ruchu Ivana Jelínková, kulturně vzdělávací programy podporuje Jihlava i ve školním roce 2019/2020. Komisi bylo vybráno sedm projektů v celkové částce 300 000 Kč, mezi nimi například z loňského školního roku úspěšné projekty S novým cirkusem za poznáním, nebo Náš street art, ale také zcela nové programy věnované příběhům, knihám a knižtisku. Zároveň probíhá evaluace pilotního ročníku a zpracovávají se audio- a videozáznamy z výstupů jednotlivých projektů. V loňském roce bylo zapojeno více než pět set dětí z patnácti jihlavských škol.

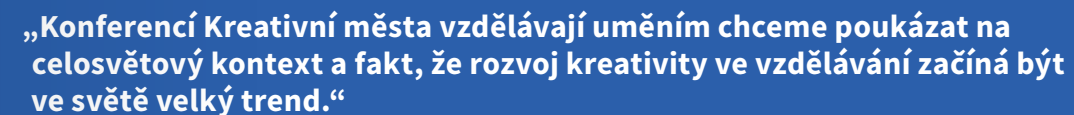
LINKS

jihlavavzdelavakulturou.cz

→ čtěte článek online

Marianna Sršňová / zakladatelka a ředitelka, Společnost pro kreativitu ve vzdělávání

„Vzdělávání je třeba demokratizovat. Nemůžete učit demokracii v autoritářském systému. To je protiklud. Přemíra kontroly a disciplíny potlačuje princip „respektovat a být respektován“, nedává prostor pro iniciativu a imaginaci, nevede k výchově svobodného a kriticky myslícího člověka.“

Jaroslav Anděl / editor, kurátor, pedagog

„Učíme děti, nebo učivo? A proč se naše děti mají učit hlavní město Turkmenistánu nebo jak se rozmnožují bičíkovci v době, kdy si informace dokážou okamžitě vyhledat na svých mobilech?“

Miroslav Hřebecký / programový ředitel, EDUin

„Výtvarná výchova je okrajovým předmětem a učí ji nekvalifikovaní učitelé. Děti se mnohdy učí o dějinách umění, aniž by si samy vyzkoušely tvořit, a o tom, že třeba nikdy nenavštívily galerii, ani nemluvě,“

Marie Fulková / vedoucí katedry výtvarné výchovy na pražské Pedagogické fakultě UK

Děkujeme, že nás čtete a sdílíte náš obsah dál.
KREATIVNICESKO.CZ

